Τὸ ἄτομον τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τῶν Ἀρχιεπισκόπων

1.) Ἔχει δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ καταργήσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφοῦ ἐν τῷ Συντάγματι (ἄρθρ. 2) ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ὁρίζεται ἐκ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος, ὁμοούσιος καὶ ἀδιαιρέτος Τριάς ὅτι περὶ ἀπαραβάτου, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ἐκκλησίαι τοῦ Ἱερᾶς Ἀποστολικῆς Καθέδρας καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ ἀφὸ ἐν τῷ Δ. πρόξει τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ τῶν ἐπισκόπων προβαίνουν ἐπὶ κατὰ τὸν Βασιλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὴν κανόνας τῶν περὶ τῶν ἁγίων Πατέρων κωμοδιαιτησίας ; (πρβλ. ἐπιστ. α' τιμ. β' Διατάξ. ἰβ' φοιν. τιμ. α' κεφ. β' κ.α. οἱ τῶν κανόνων ἐκκλησιαστικοὶ προμηθεῖς τίνας ἄκυροι κέκριν. πρβλ. καὶ Πηδάλ. σελ. 9. « ὅτι οἱ θεῖοι κανόνες ὑπερὸ τὸν βασιλικὸν νόμον ἰσχύουν ».

2.) Ἐν τῇ ἀναθεώρησει τοῦ ἑλληνικοῦ σύματος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κέκριν ἐκ τῶν ἀπαραβάτων τίτλων τῆς ἀνωτέρας Ἱεραρχίας. Ἤδη κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα Ἀθ[illegible] καὶ Πέργης ὁ Ἀλεξανδρείας ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρ[illegible]ίου (Ἀθανασ. Ἀπολ. β' Ἐπιφαν. κατὰ αἱρέσεων ξθ'). [illegible] δὲ αἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι, ἡ μόνον ἀνεγνώρισαν τὸν τίτλον τοῦ ἁγίου καὶ ἐξ ἰσοτιμίας ἀπέδοσαν καὶ εἰς τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην. Εἰς δὲ τὸ πρωτεῖον τῆς εἰς Ἱερὸν Οἰκουμ. Συνόδου καὶ Πάπας ὁ Λέων ὠνομάζετο Ἀρχιεπισκόπος.

3.) Ὅπερ δὲ μεγίστης προσοχῆς καὶ μεγίστου ἔργου. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν αἱ Ἀποστολικαὶ Ἐκ[illegible], οἷαι ἡ Κόρινθος καὶ Πέργαμος καὶ αἱ ἱστορικαὶ ἕδραι Ναυπλίου, Τρ[illegible], [illegible], καὶ ἡ τῆς ἕδρας νὰ ὑποβιβασθῶσι καὶ ἐξισωθῶσι πρὸς τὰς λοιπὰς ἕδρας ἐπισκοπὰς τῆς Κρήτης, οἷαι ἡ Ἐπισκοπὴ Φραγκοκαστέλλου κ.τ.λ.

4.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τὰς Νεαρὰς αὐτοῦ ἀπονέμει μεγάλας προνομίας εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον· εἰς δὲ τὴν 131 αὐτοῦ Νεαρὰν «De privilegiis Archiepiscopi Justinianae primae

διὰ τοῦ γένους [illegible] πολλοὶ πατριαρχικοὶ καὶ ἐπίσης Archiepiscopi [illegible], ἀποδίδεται τὸν τίτλον τοῦ Δεσπο-ἐπισκόπου μείζονα τοῦ τοῦ Μητροπολίτου, ὅπερ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου ἰσχύει. Ἐπομένως κατὰ τὸν ἱεραρχικὸν ἐντελῶς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸν ἀνωτέρω Νιφάν, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι μείζων τοῦ τοῦ Μητροπολίτου. Ἐκκλησιαστικῶς ἐπομένως δύναται νὰ καταργηθῇ ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου ἢ ὁ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

5.) Ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐξίσου ἀπαραίτητος διάμεσος βαθμὸς τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας. καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπισκόπου δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἐλθωμεν τοῦ τίτλου τοῦ Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου, ὡς ἤδη ἐν τῷ γραπτώματι ἀπὸ κατωτέρου τινὸς βαθμοῦ δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἐλθωμεν τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ τοῦ Στρατηγοῦ κ.τ.λ.

Ἐὰν δὲ καταργήσωμεν τὸν διάμεσον τοῦτον τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας τίτλον, κατ' ἀναγκαῖον πρέπει νὰ καταργήσωμεν καὶ πάντα τὸν διάμεσον βαθμὸν τῆς κατωτέρας ἱεραρχίας, οἷον τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, διοικούμενον μὲν, τίτλοις, ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ κανονικῶς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ οὗ κανονίζεται δίκην ἔκαστος.

Ἡ τάξις ἄλλως τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σαφῶς καταδείκνυσιν, ὅτι μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἀμετέρα Ἐκκλησία τοῦ ἔχει τῶν πατρίων τηροῦσα ἐν αὐτῷ διοικητικὴν ἑνότητα πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθανασίων καὶ Χρυσοστόμων, οἵτινες ἐσαεὶ ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

7.) Ἄλλοι καὶ πρακτικώτεροι συμπεράσματα ἐρευνῶμεν.

Τί ἢ ἀπὸ τοῦ τίτλου τούτου προκύπτουσα ὠφέλεια ἐν τῷ ἐλληνικῷ πολιτεύματι καὶ Ἐκκλησίᾳ; Ἡ ὠφέλεια ὀλίγον ἐκστατέον δρόμον, ἐν τῇ ἐξαπτύσει τῶν μεσῶν τῶν τίτλων Ἀρχιεπισκόπων. Τότε ἐξ ἐξισοῦται οἱ μεσοὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων πρὸς τοὺς τῶν Ἐπισκόπων.

Ἄρα, ἐὰν ἐκφύγωμεν ἐν μιᾷ κινήσει τὸ ἐν βαθμῷ κατώτερον ἕνα τῶν ἀνωτέρων τίτλων τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας

ἄνευ τῆς προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐξυπηρέτησι ταύτην, καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ἀρχὴν τινὰ ἐν τοῖς κεφαλαίοις, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περὶ τοῦ θείου κανόνος ἐπιφερόμενος.

Ὅθεν δὲ σκοπὸς ἐπιτευκτὸς ἦν, ὅτι ἡ καταργήσις τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀμφίβολος ἦν σωστικὴ διὰ τοῦ κλίματος σπουδαιότητος ἐξυπηρετικοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ

8) Καταργουμένου τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν ἦτον πρόθυμον ὁμοταγὴς πρὸς τὰς λοιπὰς ἀναδόξους Ἐκκλησίας τῶν τε Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἕλλην δὲ Ἀρχιερεὺς τοιοῦτος ἢ ἄλλη Ἐκκλησία ἀποκαλέμενος, ἐν οἱαδήποτε αὐτὴ σχέσει, εἴτε ἐν συνεδριάσεσι συνοδικοῖς γενικοῖς, εἴτε μετὰ ξένων ἱεραρχῶν συλλειτουργῶν, ὁ ἕλλην ἐπίσκοπος κατ' ἀνάγκην θέλει ἴδει τὴν τελευταίαν πάντοτε θέσιν τοῦ ἐπισκόπου, καθόσον ἡ Ἑλλὰς διὰ τοῦ νέου τόπου νόμου ΒΚΔ' ὑπεβίβασε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκείνου πάντων τῶν τῆς ἰσοτίμου ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Τοῦ δὲ μόνου ἡ Ἐκκλησία ἡ Ἑλληνικὴ ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ὅταν ἀπὸ κοινοῦ πάσαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι κατὰ ἰσονομικὸν πάντοτε νόμον ἔλαβον ἐξυπηρετικὴν ἀφορμὴν καταργήσεως τοῦ τίτλου τοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἢ μητροπολίτου.

Ἤδη διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν καθηκόντων (διότι ἡ Ἐκκλησία λαμβάνει ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὰ πρόσωπα τῆς χριστωνύμου φυλῆς καὶ τὰ καθήκοντα, καὶ κατ' αὐτά, ἢ ἀντιστρόφως ἐπομένως, καθορίζεται ἡ θέσις ἑκάστου). Διὰ τῆς καταργήσεως ἐπομένως τοῦ τίτλου τούτου δίχομεν ὁ μόνον ὑποβιβάζεται ἡ τάξις ἐν μορφῇ πρὸς τὴν λοιπὴν Ἐκκλησίαν ἰσαρίθμου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἀπὸ ἀρχαιοτάτου χρόνου διατηρεῖται τὸ

κάνδιον καὶ κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Σχισματικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀποφασίσθεν τίτλον ἀρχαιότατον, τεθεσπισμένον ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἢ τὴν τήρησιν καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τάξει καὶ ἐν τῷ Συντάγματι ὁρκίζεται ὅτι θέλει διαφυλάξει ἀπαραβάτως;

9) Ἄλλως δὲ πῶς ἡ ἐν Τουρκίᾳ Πολιτικὴ ἐξουσία καὶ διατηρήσῃ τὸν τοῦ τίτλου τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ καίμη ὑποβιβάσῃ πάντας εἰς τὸν κατώτατον βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου, μεταβιβάσῃ τὴν ἐπιζήμιον πρόοδον τῶν φύλων τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Ὁ σεβασμὸς τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας πρὸς τήρησιν τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοὐναντίον ἡ ὑφ' ἡμῶν καταργουμένη τάξις δεικνύει τὸν σεβασμὸν τῶν Τούρκων πρὸς τὰ ἡμέτερα πάτρια, καὶ τὸν ἡμέτερον περιφρόνησιν πρὸς ταῦτα;

Εἶναι τοῦτο πολιτικὴ σύνεσις ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐχάριστα πρὸς τήρησιν τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἣν ὑρκίσθημεν ὅπως εἰς ἀεὶ διαφυλάξωμεν, οὐδὲ δι' ἀσφαλοῦς καὶ βεβαίας παραδώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀπογόνους;

10) Παρατηρήσομεν πάντα τὰ ἀνωτέρω καὶ ὡμαβῆ ἐρωτήσεις.
Αἱ δι' Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων προσκυρωθεῖσαι προκομίαι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱεραὶ προκομίαι καὶ τίτλοι ἰσοτιμίας καὶ ἰσοτιμίας ἢ οὔ;
Ἐὰν ὦσι, τίνι δικαιώματι ἀπεμμυήσαμεν τὴν Ἐκκλησίαν τοὺς ἱεροὺς καὶ ἰσοτίμους αὐτῆς προκομίας; Μήπως καθ' ὅλον τὸ μακρὸν χρόνον τοῦ δεσπόσαντος τῶν ἐθνῶν ἡ ἁγία μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐφάνη τόσον ἄοργος εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν πολιτείαν, ὥστε μόλις ἡ πολιτεία ἰσοδαίδη ἑαυτὴν ἐμφύρασε ἐθνάρασε καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τραῦμα, ἀπεμμυήσασα τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀξίας καὶ δόξης;
Ἐρωτῶμεν. Ἡ Ἐκκλησία τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἔχει ἀξίαν τοιαύτην μεγάλην, τοιαύτην διαρκῆ καὶ τοιαύτην περιφρόνησιν, ὥστε νὰ ἐξιλογήσωμεν αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ λοιποῦ τῆς δεσποσύνης αὐτῆς [illegible] τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Τὸ ἄστατον τῆς κατοργήσεως τοῦ τίτλου τῶν Ἀρχιεπισκόπων

1.) Ἔχει δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ καταργήσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφοῦ ἐν τῷ Συντάγματι (ἄρθρ. 2) ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ὁρίζεται ἐκ τὸ ὄνομα τῆς Θείας, Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος ὅν καὶ ἀπαραβιάστως, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι — ὁ Ἱερὸς Ἀποστολικὸς Κανὼν καὶ τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις, καὶ ἀφοῦ ἐν τῇ Δ. πράξει τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ τῶν Ἐπισκόπων προβαίνουσιν ὑπὸ κατὰ τὸν Βασιλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὸν κανόνας τὰς παρὰ τοῦ Θείου Πατέρων κοινοποιούντας; (πρβλ. Ἐπ. α' κεφ. β' Διατάξ. ιβ' φυσ. κεφ. α' κερ. β' κ.α. οἱ τῶν κανόνων ἐπιτιμήσεις προμηνυόμενοι τίνα ἀκυροῦ εἶναι πρβλ. καὶ Ἐπ. κεφ. 9. κ.α. ὅτι οἱ ἴδιοι κανόνες ὑπὲρ τὸν βασιλικὸν νόμον ἰσχύουσιν.

2.) Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὀργανικῇ σύμπαντι τῆς Ἐκκλησίας, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι εἰς τοὺς ἀπαραιτήτους τίτλους τῆς ἀνωτέρας Ἱεραρχίας. Ἤδη κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα Ἀθανάσιος καὶ Τίμοθεος ὁ Ἀλεξανδρείας ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (Ἀθαν. Ἀπολ. β' Ἐπιφαν. κεφ. ἀπόκτων ξθ' 21). Ἐκ τούτου δὲ καὶ Οἰκουμ. Σύνοδος, ἡ μόνον ἀναγνώρισαν τὸν τίτλον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὴν τιμητικὴν ἀπέδωκαν καὶ εἰς τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην. Εἰς δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς Ἁγίας Οἰκου Συνόδου καὶ Πάπας ὁ Λέων ὠνομάζετο Ἀρχιεπισκόπος.

3.) Ὅπερ δὲ μεγίστην προσοχὴν καὶ μεγίστην ἔφεσιν. Εἶναι ποτε δυνατὸν αἱ Ἀποστολικαὶ Ἕδραι, οἷον ἡ Κόρινθος καὶ Πάτραι, καὶ αἱ Ἐπαρχιακαὶ ἕδραι Ναυπλία, Τριπόλεως, Ὕδρας, καὶ ἄλλαι ἕδραι νὰ ὑποβιβασθῶσι καὶ ἐξισωθῶσι πρὸς τὰς λοιπὰς ἕδρας ἐπισκοπὰς τῆς Κρήτης οἷον ἡ Ἐπισκοπὴ Φαναρεοφαρσάλων κ.τ.λ.

4.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐκ τῆς Νεαρᾶς αὐτοῦ ἀπεδίδου μεγάλας προνομίας εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον· εἰς δὲ τὴν XI αὐτοῦ Νεαρὰν De privilegiis Archiepiscopi Justinianae primae,

διά τῶν λέξεων: «volumus, ut non solum metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat», ἀποδίδεται τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μείζονα τοῦ τοῦ Μητροπολίτου, ὅπερ καὶ νῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔχει. Ἐπομένως κατά τοῦ πρωταρχικοῦ ὄντος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατά τοῦ ἀνωτέρου Μιαρέν, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦν μείζων τοῦ τοῦ Μητροπολίτου. Ἐκοσμοῦτο ἐπομένως δύνατται νά καταργηθῇ ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου ἢ ὁ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

5.) Ὁ βαθμός τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦτο ἀπαραίτητος διάμεσος βαθμός τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας. καὶ ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἀπό τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἐπισκόπου δυνάμεθα ἀμέσως νά ἔχωμεν τόν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου, ὡς ἤδη ἐν τῷ στρατεύματι ἀπό κατωτέρου τινός βαθμοῦ δυνάμεθα ἀμέσως νά ἔχωμεν τόν ἀνωτέρου βαθμόν τοῦ στρατηγοῦ κ.τ.λ.

Ἐάν δι' καταργήσωμεν ἐκ διάμεσον τάξιν τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας τίτλον, κατ' ἀναγκήν πρέπει νά καταργήσωμεν καὶ πάντα τόν διάμεσον βαθμόν. Ἐκ κατωτέρας ἱεραρχίας, οἷον τόν βαθμόν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, δικαιούμεν καὶ, τίτλους, οἵτινες ἀποτελοῦν τό κοσμικόν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ ὧν κανονίζεται ἡ δίκη ἑκάστου.

6.) Ἡ τήρησις ἄλλων τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σαφῶς καταδεικνύει, ὅτι μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία πιστῶς ἔχει τῶν πατρίων τηροῦσα ἐκ αὐτῶν διακριτικά ἐνότητα πρός τάς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Χρυσοστόμου, οἵτινες ὡσαύτως ἔφερον τόν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

7.) Ἄλλα καὶ πρακτικώτερον σκεπτόμενοι ἐρωτῶμεν. Τί ἡ ἀπό τοῦ τίτλου τούτου προκύπτουσα ὠφέλεια εἰς τήν ἐλληνικήν πολιτείαν καὶ Ἐκκλησίαν; Ἡ ὠφέλεια ἀνέρχεται ἑκατοντάδας δραχμῶν, ἡ ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν μισθῶν τῶν τέως Ἀρχιεπισκόπων. Τότε εἰς ἐξιοῦντο οἱ μισθοί τῶν Ἀρχιεπισκόπων πρός τόν τῶν Ἐπισκόπων.

Ἄλλη ἡ τούτου ὠφέλεια, ἐν μιᾷ νοεῖ ἐν ἐξ βελῇ κατάργησις ἑνός τῶν σεμνοτέρων τίτλων τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας

ἄνω τῆς προειρημένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ ἐξωτερίζει ταύτην, καὶ δὲν ἀναφέρει ἄρθρον τὸ ἐν τοῖς Ἱεροῖς κανόσι, ἐν τῇ Συνοδικῇ τάξει, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ τῷ Συντάγματι περὶ τῶν θείων κανόνων ἀναφερόμενον;
Ὅπερ δὲ σπουδαιότατον ἐστιν, ὅτι ἡ καταργήσις τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἔχει σοκτείας διὰ τὴν ὑψίστην σπουδαιότητα ἐξωτερικοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ο

8) Καταργουμένου τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι πλέον ὁμοταγὴς πρὸς τὰς λοιπὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας τῶν τε Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἕλλην δὲ Ἀρχιερεὺς τοῦντεῦθεν εἰς ξένην Ἐκκλησίαν ἀποκαλούμενος, ἐν οἱᾳδήποτε αὐλῇ σχέσει, εἴτε ἐν συνεδριάσεσι συνοδίων ζητημάτων εἴτε μετὰ ξένων Ἱεραρχῶν συλλειτουργῶν, ὁ Ἕλλην ἔκκλησιαστικὸς κατ' ἀναγκαῖον δέλει ἔχει τὴν τελευταίαν πρωτοκαθεδρίαν τοῦ Ἐπισκόπου, καθόσον ἡ Ἑλλὰς διὰ τοῦ νέου τούτου νόμου ΒΧΔ' ὑπεβίβασε τὴν ἑαυτῆς Ἐκκλησίαν εἰς τὸν πάντων τῶν τῆς ἰσοτίμου ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν.
Τότε δὲ μόνον ἡ Ἐκκλησία ἡ Ἑλληνικὴ ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ὅταν ἀπὸ καιροῦ πάσαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι κατὰ ἐσωτερικὴν πρόνοιαν καὶ ἕνεκα ἐξωτερικῶν ἀφορμῶν καταργήσουν τὸν τίτλον τοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἢ τὸν τῆς Πρωτοθρόνου.
Ἤδη διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν παραλειπομένων (διότι ἡ Ἐκκλησία λαμβάνει ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὰ πρόσωπα τῆς χειροτονίας, ἀλλὰ καὶ τὰ καλούμενα, καὶ καθ' αὐτά, ἢ ἀντιθέτως εἴπομεν, κανονίζει ἡ θεία ἐκάστου). Διὰ τῆς καταργήσεως ἐπομένως τοῦ τίτλου τούτου λέγομεν ὅ μόνον ὑποβιβάζεται ἡ τάξις ἐν μέρει πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας ἰσαρίθμους ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀλλ' ἀπὸ ζυγοῦ εἰς ζυγὸν διατρέχει τ

κίνδυνον νὰ κυριευθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Σχισματικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀποφασίζεται τίτλον ἀρχαιότατον, τεδιεσπισμένον ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἢ τὴν τάξιν καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τάξει καὶ ἐν τῇ Συντάγματι ὁρισθῆναι ὅτι θὰ διαφυλάξῃ ἀπαραβάτως.

9) Ἄλλως δὲ τί ἡ ἐν Τουρκίᾳ Πολιτικὴ ἐξουσία καὶ διατηρήσῃ τὴν τοιαύτην τοῦ τίτλου τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ νὰ μὴ ὑποβιβάσῃ πάντας εἰς τὸν κατώτατον βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου, μειώνουσα τὴν ἐπιζήμιον καὶ πρόδηλον τῶν φύλων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Ὁ σεβασμὸς τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας πρὸς τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοὐναντίον ἡ ἐξ ἡμῶν καταργήσις τούτου δεικνύει τὸν σεβασμὸν τῶν Τούρκων πρὸς τὴν ἡμετέραν πατρίδα, καὶ τὸν ἡμέτερον περιφρόνησιν πρὸς ταῦτα;

Εἶναι τοῦτο πολιτικὴ σύνεσις ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐχάριστα πρὸς τὴν Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἣν ὑρκίσθημεν ὅπως εἰς αἰῶνα διαφυλάξωμεν, σύαν δι' ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν παραδίδομεν εἰς τὴν ἡμετέραν ἀπόγονον;

10) Παρατηρήσωμεν πάντα τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐπιμελῶς ἐρευνήσωμεν.
Διὰ δὲ οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων προσκληθεῖσαι προνομίαι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱεραὶ προνομίαι καὶ τίτλοι ἰσοτιμίας καὶ εὐκλείας ἢ οὔ;
Ἐὰν ὦσι, τίνι δικαιώματι ἀπεμπολήσαμεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἱεροῦ καὶ ἰσοτίμου αὐτῆς προνομίου; Μήπως καθ' ὅλον τὸν μακρὸν χρόνον τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐθνῶν ἡ ἁγία μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐφάνη τόσον ἄζωον εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν πολιτείαν, ὥστε μόλις ἡ πολιτεία ἰσοδύνη ἑαυτὴν ἐμπιστεύσασα καὶ ἐπιστεύθη τοιοῦτον καὶ αὐτῇ τραῦμα, ἀποβαλοῦσα τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀξίας καὶ δόξης;
Ἐρωτῶμεν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἔχει ἀξίαν τοιαύτην καθάρ, τοιαύτην διαγωγὴν καὶ τοιαύτην περιφρόνησιν, ὥστε νὰ ἐξωθήσωμεν αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ λοιποῦ τῆς ἀρχαίας αὐτοκεφάλου ἐκκλησιαστικῆς τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας;

Τὸ ἄτομον τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τῶν Ἀρχιεπισκόπων.

1.) Ἔχει δικαίωμα ἡ Βουλή νὰ καταργήσῃ τὸν θεσμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφοῦ ἐν τῷ Συντάγματι (ἄρθρ. 2) ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ὁρίζεται ὡς τὸ ἄνομα τῆς Ἁγίας, Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος ὅτι πρὸ ἀπαραβάτου, ὡς καὶ αἱ ἅγιαι Ἐκκλησίαι τοῦ Ἱεροῦ Ἀποστολικοῦ Κανόνος καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ ἀφοῦ ἐν τῷ Δ. πρόξενι τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ τῶν Ἐπισκόπων προβαίνουν ἐπὶ κατὰ τὸν Βασιλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὴν κανόνας τοῦ παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων κανονιζομένου; (πρβλ. βιβλ. α' τίτλ. β' Διατάξ. ιβ' φυτ. πτχ. α' κεφ. β' κ. οἱ τοῦ κανόνος ἐκανονίσθησαν προφανῶς τίνες ἄκυροι εἶναι. πρβλ. καὶ Πηδάλ. σελ. 9. κ ὅτι οἱ θεῖοι κανόνες ὑπερ τὸν βασιλικὸν νόμον ἰσχύουν.

2.) Ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς ὀργανικῆς σύμπνοιας τῆς Ἐκκλησίας, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦτον ἐν τῷ ἀπαραβάτῳ τίτλῳ τῆς αὐτοκέφαλου Ἱεραρχίας. Ἤδη κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα Ἀθανάσιος καὶ Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (Ἀθανασ. Ἀπολ. β' ἐπιβεβ. κατὰ ἀρείων ξγ' 21). Ὅπαρχον δὲ οἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι, ἡ μόνον ἀναγνώρισιν τοῦ τίτλου τούτου, ἀλλὰ καὶ τὰ τιμητικὰ δικαιώματα καὶ τὰ τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου. Ἐκ δὲ τοῦ προκαθεδρικοῦ τῶν Ἱερῶν Οἰκουμ. Συνόδων καὶ Πάπας ὁ Λέων ὠνομάζετο Ἀρχιεπισκόπος.

3.) Ὅπερ δὲ μεγίστην προσοχὴν καὶ μελέτην ἀξίον. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν οἱ Ἀπαξιωμένοι Ἱεραρχαὶ, οἷον ἡ Κόρινθος καὶ Πάτραι, καὶ οἱ ἐξαρχικοὶ ἕδραι Νικαίας, Τριπόλεως, Ἄρτης, καὶ εἰ τῷ ἑτέρῳ νὰ ὑποβιβασθοῦν καὶ ἐξισωθοῦν πρὸς τὰς ἁπλᾶς ἐπαρχίας ἑπτανησιακῆς τῆς Κρήτης, οἷον ἡ Ἑπτανησιακὴ Φαναριοφαναριωτῶν κ.λ.

4.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ Νεαρᾷ αὐτοῦ ἀπονέμει μεγάλας προνομίας ἐν τοῖς Ἀρχιεπισκόποις· ἐν δὲ τῇ XI αὐτοῦ Νεαρᾷ: De privilegiis Archiepiscopi Justinianae primae,

διά τῶν λέξεων «a volumus, ut non solum metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat», ἀποδίδεται τοῦ τίτλου τῶ Ἀρχιεπισκόπου μείζονα τοῦ τῶ Μητροπολίτου, ὅπερ καὶ νῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔχει. Ἐπομένως κατά τήν πρωταρχικήν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατά τήν ἀνωτέρω Νεαράν, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι μείζων τοῦ τῶ Μητροπολίτου. Εὐκολώτερον ἐπομένως δύναται νά καταργηθῆ ὁ τίτλος τῶ Μητροπολίτου ἢ ὁ τῶ Ἀρχιεπισκόπου.

5.) Ὁ βαθμός τῶ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι ἀπαραίτητος διάμεσος βαθμός τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας. καὶ ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἀπό τῶ βαθμοῦ τῶ Ἐπισκόπου δυνάμεθα ἀμέσως νά ἔχωμεν τόν τίτλον τῶ Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου, ἢ ἴδοὺ ἐν τῷ σχεδιάσματι ἀπό κατωτέρου τινός βαθμοῦ δυνάμεθα ἀμέσως νά ἔχωμεν τόν ἀνωτέρου βαθμόν τῶ στρατηγοῦ κ.τ.λ. Ἐάν δέ καταργήσωμεν τόν διάμεσον τοῦτον τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας τίτλον, κατ' ἀνάγκην πρέπει νά καταργήσωμεν καὶ πάντας τούς διαμέσους βαθμούς τῆς κατωτέρας ἱεραρχίας, οἷον τόν βαθμόν τῶ Ἀρχιμανδρίτου, δικαιώματα κτλ, τίτλους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τά καλλιστεῖα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ ὧν κανονίζεται ἡ δέσις ἑκάστου.

6.) Ἡ τήρησις ἄλλως τῶ τίτλου τῶ Ἀρχιεπισκόπου, σαφῶς καταδείκνυσιν, ὅτι μέχρι τῶ νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία πιστῶς ἔχει τῶν πατρίων τηροῦσα καὶ αὐτήν διοικητικήν ἑνότητα πρός τήν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθανασίων καὶ Χρυσοστόμων, οἵτινες ὡσαύτως ἔφερον τόν τίτλον τῶ Ἀρχιεπισκόπου.

7.) Ἄλλα καὶ πρακτικώτερον σκεπτόμενοι ἐρωτῶμεν. Τί ἡ ἀπό τοῦ τίτλου τούτου προκύπτουσα ὠφέλεια εἰς τήν Ἑλληνικήν πολιτείαν καὶ Ἐκκλησίαν; Ἡ ὠφέλεια ἀξίων ἑκατοντάδων δραχμῶν, ἡ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν μισθῶν τῶν τέως Ἀρχιεπισκόπων. Τότε δέ ἐξισοῦνται οἱ μισθοί τῶν Ἀρχιεπισκόπων πρός τούς τῶν Ἐπισκόπων.

Ἄλλα ἡ τόσον εὐκαιρία, ἐν μιᾷ κοινῇ εἰς ἐξ βυζαντινῆς καταγωγῆς ἐκ τῶν σεμνοτέρων τίτλων τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας

ἄνευ τῆς προϋφισταμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, δεῖ ἐξευτελίζει ταύτην, καὶ δεῖ ἀνατρέπει ἅρδην τὰ ἐν τοῖς Ἱεροῖς κανόσιν, ἐν τῷ Συνοδικῷ τόμῳ, καὶ τοῖς αὐτῷ τῷ Συντάγματι περὶ τῶν θείων κανόνων ἀναφερόμενα;

Ὅπερ δὲ σπουδαιότατον ἐστιν, ὅτι ἡ καταργήσις τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἠθέλησε ἔχει συνέπειαν διὰ τοῦ ἐγγίζειν σπουδαιότητος ἐξωτερικοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ο

8) Καταργουμένου τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι πλέον ὁμοταξὴς πρὸς τὰς λοιπὰς συναλλήλους Ἐκκλησίας τῶν τε Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἕλλην δὲ Ἀρχιερεὺς τοιοῦτος εἰς ξένην Ἐκκλησίαν ἀποκαλλόμενος, ἐν οἱᾳδήποτε αὐτῇ σχέσει, εἴτε ἐν συνεδριάσεσι συνόδου ζωμματι εἴτε μετὰ ξένων Ἱεραρχῶν συλλειτουργῶν, ὁ Ἕλλην ἱεραρχος κατ' ἀνάγκην δέχεται ἔχει τὴν τελευταίαν παύτοτε θέσιν τοῦ Ἐπισκόπου, καθόσον ἡ Ἑλλάς διὰ τοῦ νέου τούτου νόμου ΒΧΔ' ὑπεβίβασε τὴν ἑαυτῆς Ἐκκλησίαν εἰς τὸν πάντων τῶν τῆς ἰσοτίμου ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Τότε δὲ μόνον ἡ Ἐκκλησία ἡ Ἑλληνικὴ ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ὅταν ἀπὸ κοινοῦ πᾶσαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι κατὰ ἰσοδυναμίαν παύτοτε νομικὴν ἕνεκα ἐξωτερικῶν ἀφορμῶν καταργῶσι τὸν τίτλον τοῦτο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς περιττόν.

Ἤδη διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν καλλιστείων (διότι ἡ Ἐκκλησία λαμβάνει ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὰ πρόσωπα τῆς χειροτονίας, ἀλλὰ καὶ τὰ καλλιστεῖα, καὶ κατ' αὐτά, ἢ ἀντιστρόφως εἴπομεν, κανονίζεται ἡ θέσις ἑκάστου). Διὰ τῆς καταργήσεως ἐπομένως τοῦ τίτλου τούτου λέγομεν οὐ μόνον ὑποβιβάζεται ἡ τάξις ἐν τῇ μερίδι πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας ἰσαρίθμου Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἀπὸ ζιγμῆς εἰς ζιγμὴν διατρέχει τοῦ

κόνδυλον νὰ κυρηχθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Σχισματικὴ Βουλγαρία, ἡ ἀποφρίψασα τίτλον ἀρχαιότατον, πεδισπασμένον ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, εἰς τὴν τάξιν καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τάξει καὶ ἐν τῷ Συντάγματι ὁρκίζεται ὅτι θέλει διαφυλάξει ἀπαραλλάκτως.

2/ Ἄλλον δὲ τί ἡ ἐν Τουρκίᾳ Πολιτικὴ ἐξουσία καὶ διατηρήσῃ τὴν τοῦ τίτλου τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ νὰ μὴ ὑποβιβάσῃ πάντας εἰς τὸν κατώτατον βαθμὸν τοῦ ἐπισκόπου, μεταβάλλουσα τὴν ἐπιχωρίαν καὶ πρόδηλον τῶν φύσει τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας;

Ὁ σεβασμὸς τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν φύσιν τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοὐναντίον ἡ ὑφ' ἡμῶν κατεργασθεῖσα τάξις δὲν ἀποδεικνύει τὸν σεβασμὸν τῶν Τούρκων πρὸς τὰ ἡμέτερα πάτρια, καὶ τὸν ἡμέτερον περιφρόνησιν πρὸς ταῦτα;

Ἡνωμένον πολιτικὸν σύστημα ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἑνότης πρὸς τὴν φύσιν τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἣν ὑφιστάμεθα ἵνα εἰς αὐτὴν διαφυλάξωμεν, σύσταν δι' ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν κατοχύρωσιν εἰς τὸν ἡμέτερον ἀποδόντες.

1 Παρατείχομεν πολὺ τὰ ἔνστιρα καὶ ὑμᾶς ἐρωτῶμεν.
Διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων προσκληθεῖσαι προνομίαι τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱεραὶ προνομίαι καὶ τίτλοι ἰσοτιμίας δόξης καὶ ἐξουσίας ἢ οὔ;
Εἰ δὲ εἶναι, τίνι δικαιώματι ἀπεμπολήσαμεν τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἱερῶν καὶ ἰσοτίμων πόλεων προνομίων; Μήπως καθ' ὅλον τὸν μακρὸν χρόνον τῆς δεσποίας τῶν ἐθνῶν ἡ ἀρία μήτηρ ἐκκλησία ἐφάνη τόσον ἄξεργος εἰς τοὺς ἐθνικοὺς πολιτείας, ὥστε μόνη ἡ πολιτεία ἡ δαδαίδη ἑαυτὴν ἐμπιστεύσασα ἐδύνατο καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τραῦμα, ἀπομειοῦσα τὴν ἱερὰν αὐτῆς αἴγλην καὶ δόξαν;
Ἐρωτῶμεν. Ἡ ἐκκλησία τῶν ἡμετέρων ἐθνῶν ἔδω ἀρία τοιοῦτον ἔπαθεν, τοιαύτην δυναστείαν καὶ τοιαύτην περιφρόνησιν, ὥστε νὰ ἐξωλοθρεύσωμεν αὐτὴν ἐντελῶς τῶν λοιπῶν ἐθνῶν ἀποκαμόντων εἰς τὴν καθαρὰν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν;

Τὰ ἄτομον τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τῶν Ἀρχιεπισκόπων

1.) Ἔχει δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ καταργήσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφοῦ ἐν τῷ Συντάγματι (ἄρθρ. 2) ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ὁρίζεται εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας, Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος ἐπὶ παρὰ ἀπαραβάτοις, ὡς καὶ αἱ ἄρραι ἑκκλησίαι τοῦ Ἱεροῦ Ἀποστολικοῦ Κανόνος καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ ἀφὸ ἐν τῷ Δ. πρόξενι τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ τῶν ἐπισκόπων προβαίνουν ἐπὶ κατὰ τὸν βασιλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὸν κανόνας τῶν παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων νομοθετηθέντας; (πρβλ. βιβλ. α' τίτ. β' Διατάξ. ιβ' φύλ. πτ. α' κεφ. β' «οἱ τῶν κανόνων ἐναντιούμενοι προφανεῖς τύποι ἄκυροι εἶναι». πρβλ. καὶ Πηδάλ. σελ. 9. «ὅτι οἱ θεῖοι κανόνες ὑπερ τὸν βασιλικὸν νόμον ἰσχύουν».

2.) Ἐν τῇ συνοδικῇ τοῦ ἐξαρχικοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦτον εἰς τοὺς ἀπαραιτήτους τίτλους τῆς ἀνωτέρας Ἱεραρχίας. Ἤδη κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα Ἀθανάσιος καὶ Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (Ἀθαν. Ἀπολ. β' ἐπιφαν. καὶ αἱρέσεων ξθ' 21). Ὅπαρχον δὲ οἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι, ἡ μόνον ἀναγνώρισαν τὸν τίτλον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τιμητικὰ ἀπέδωκαν καὶ εἰς τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην. Εἰς δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς ιβ' Ἐκτάκτου Οἰκουμ. Συνόδου καὶ Πάπας ὁ Λέων ὠνομάζετο Ἀρχιεπισκόπος.

3.) Ὅπαρ δὲ μεγίστης προσοχῆς καὶ μελέτης ἄξιον. Εἶναι ποῖα δυνατὸν αἱ Ἀποστολικαὶ Ἕδραι, οἷαι ἡ Κόρινθος καὶ Πάτραι, καὶ αἱ ἐξαρχικαὶ ἕδραι Ναυπλίου, Τριπόλεως, Ἄργους, καὶ εἴ τις ἄλλα νὰ ὑποβιβασθοῦν καὶ ἐξισωθοῦν πρὸς τὰς λοιπὰς ἁπλᾶς ἐπισκοπὰς τῆς Κρήτης, οἷαι ἡ Ἐπισκοπὴ Φραγκοκαστέλλου κλπ.

4.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τὰς Νεαρὰς αὐτοῦ ἀπονέμει μεγάλας προνομίας εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους. εἰς δὲ τὴν XL αὐτοῦ Νεαρὰν «De privilegiis Archiepiscopi Justinianae primae,

διὰ τῶν γίνεται· ἡ νοθεύουσα, εἰ μὴ ἀρέσει Μητροπολίτης καὶ etiam Archiepiscopus fiat», ἀποδίδεται τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μείζονα τοῦ τοῦ Μητροπολίτου, ὅπερ καὶ τῷ ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔχει. Ἐπομένως κατὰ τὸν πρωταρχικὸν δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸν ἀνωτέρω Νίκαιον, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι μείζων τοῦ τοῦ Μητροπολίτου. Ἐπιμόνως ἐπομένως δύναται νὰ καταργηθῇ ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου ἢ ὁ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

5.) Ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐξίσου ἀπαραίτητος διάμεσος βαθμὸς τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας. καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀπὸ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἔχωμεν τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου, ὡς ἤδη ἐν τῷ στρατεύματι ἀπὸ κατωτέρου τινὸς βαθμοῦ δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἔχωμεν τὸν ἀνωτέρου βαθμοῦ τοῦ στρατηγοῦ κ.τ.λ.

Ἐὰν δὲ καταργήσωμεν τοὺς διαμέσους τούτους τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας τίτλους, κατ' ἀναγκὴν πρέπει νὰ καταργήσωμεν καὶ πάντας τοὺς διαμέσους βαθμοὺς τῆς κατωτέρας ἱεραρχίας, οἷον τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ὀνόματα καὶ τίτλους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ κοσμήτορα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ ὧν κατονομάζεται ἡ ἱδία ἐκείνη.

6.) Ἡ τάξις ἄρα τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σαφῶς καταδεικνύει, ὅτι μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία τηρεῖ ἔμπρακτον τῶν πατρίων παρέδοσιν καὶ αὐτὴν διοικητικὴν ἑνότητα πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθανασίων καὶ Χρυσοστόμων, οὗτινες ὡσαύτως ἔφερον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

7.) Ἄλλα καὶ πρακτικώτερον συμπεράσματα ἐξαγάγωμεν. Τίς ἡ ἀπὸ τοῦ τίτλου τούτου προκύπτουσα ὠφέλεια εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πολιτείαν καὶ Ἐκκλησίαν; Ἡ ὠφέλεια ἀμέσως ἐκφαίνεται ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν μισθῶν τῶν τῶν Ἀρχιεπισκόπων. Τότε δὲ ἐξισοῦντο οἱ μισθοὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων πρὸς τοὺς τῶν Ἐπισκόπων.

Ἄλλη ἡ τόσον ὠφελεῖ, ἐν μιᾷ λέξει τὸ ἐν βάθει κατάργησις ἑνὸς τῶν σημαντικῶν τίτλων τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας

ἄνευ τῆς προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ ἐξωτερικὴν ταύτην, καὶ διὰ ἀνατρέπει ἀρθὲν τὸ ἐν τοῖς Ἱεροῖς κανόσι, ἐν τῷ ἱερῷ τόμῳ, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ τῷ ἐντάγματι περὶ τῶν θείων κανόνων ἀναφερόμενον.
Ὅπερ δὲ σπουδαιότατον ἐστιν, ὅτι ἡ καταργήσις τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἔχει σημασίαν διὰ τὸν ὑψίστην σπουδαιότητα ἐξωτερικοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δη

8) Καταργουμένου τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι πλέον ὁμοταγὴς πρὸς τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τῶν τε Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἑλλὴν δὲ Ἀρχιερεὺς τοιοῦτος ἐν ξένῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποκαλούμενος, ἐν ἀφαιρέσει τοῦ αὐτοῦ σχέσεις, εἴτε ἐν συνεδρίασεσι συνόδων γενομένων εἴτε μετὰ ξένων ἱεραρχῶν συλλειτουργῶν, ὁ ἑλλὴν ἱεράρχης κατ' ἀναγκὴν δέξεται τὴν τελευταίαν θέσιν τοῦ ἐπισκόπου, καθόσον ἡ ἑλλὴς διὰ τοῦ νέου τούτου νόμου ΒΧΔ' ὑπεβίβασε τὴν ἑαυτῆς Ἐκκλησίαν εἰς τὴν πάντων τῶν τῆς ὀρθοτίμου ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν.
Τοῦτο δὲ μόνον ἡ Ἐκκλησία ἡ Ἑλληνικὴ ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ὅταν ἀπὸ καιροῦ πᾶσαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι κατὰ ἰσονομίαν καὶ τοῦτο νομίμως ἔλαβον ἐξωτερικὴν ἀφορμὴν καταργοῦσαν τὸν τίτλον τοῦτον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐν πληρότητι.
Ἡ δὲ διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν καθεξῆς (διότι ἡ Ἐκκλησία λαμβάνει ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὰ πρόσωπα τῆς χειροτονίας, ἀλλὰ καὶ τὰ καθεξῆς, καὶ κατ' αὐτά, ἢ ἀντιθέτως εἴπομεν, κανονίζεται ἡ θέσις ἑκάστου). Διὰ τῆς καταργήσεως ἐπομένως τοῦ τίτλου τούτου λέγομεν ὅ μόνον ὑποβιβάζεται ἡ τάξις ἐν τῇ μιᾷ πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας ἰσοταγοῦς Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἀπὸ ζιγμῆς εἰς ζιγμὴν διατρέχει τὸν

κίνδυνον νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Σχισματικὴ Ἐκκλησία, ἡ ἀποφασίσασα τίτλον ἀρχαιότατον, τεθεσπισμένον ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, νὰ φέρῃ καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τάξει καὶ ἐν τῇ Συντάγματι ὁρκίζεται ὅτι θέλει διαφυλάξει ἀπαρασάλευτον;

9) Ἄλλως δὲ τί ἡ ἐν Τουρκίᾳ Πολιτικὴ ἐξουσία καὶ διατηρήσῃ τὸν τελεῖον τοῦ τίτλου τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ νὰ μὴ ὑποβιβάσῃ πάντας εἰς τὸν κατώτατον βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου, μεριμνῶσα μὴ ἐπιζημιωθῇ πρόσοδον τῶν φόρων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Ὁ σεβασμὸς τῆς Τουρκικῆς Ἐξουσίας πρὸς τὴν φέρουσαν τὸ τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοὐναντίον ἡ ὑφ' ἡμῶν καταργουμένη τάξις δὲν ἀποδεικνύει τὸν σεβασμὸν τῶν Τούρκων πρὸς τὰ ἡμέτερα πάθη, καὶ τὸν ἡμέτερον περιφρόνησιν πρὸς ταῦτα;

Εἶναι τοῦτο πολιτικὴ σύνεσις ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐχάριστα πρὸς τὴν φέρουσαν τῆς Ἱερᾶς Παραπαραδόσεως, ἣν ὑρκιζόμεθα ὅπως εἰς αἰῶνα διαφυλάξωμεν, σύαν δι' ἀσφαλοῦς καὶ βεβαίας παραδίδομεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀπογόνους;

10) Παρατρέχομεν πάντα τὰ ἔνοχα καὶ ὠμαθῶς ἐρωτῶμεν.
Μὲ δὲ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ αὐτοκρατορικῶν Διαταγμάτων προσκληθεῖσαι προνομίαι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱεραὶ προνομίαι καὶ τίτλοι ἰσχυρὴν δόξαν καὶ εὐκλείαν ἔχουσι;
Ἐὰν ὦσι, τίνι δικαιώματι ἀπεγυμνώσαμεν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἱερῶν καὶ ἰσχυρῶν αὐτῆς προνομιῶν; Μήπως καθ' ὅλον τὸν μακρὸν χρόνον τῆς δεσποτείας τῶν ἐθνῶν ἡ ἀφιλόμητρος ἡμῶν Ἐκκλησία ἐφάνη τόσον ἄζωον καὶ τοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς πολιτείαις, ὥστε μόλις ἡ πολιτεία ἡ ὁποία ἑαυτὴν ἐμφύσησε καὶ ἐπιφέρει τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τραῦμα, ἀπεγυμνώσα τῆς ἱερᾶς αὐτῆς αὐγὴν καὶ δόξαν;
Ἐρωτῶμεν. Ἡ Ἐκκλησία τῶν ἡμετέρων ἐθνῶν ἔχει ἀφιλοτιμίαν τοιαύτην, τοιαύτην δειλίαν καὶ τοιαύτην περιφρόνησιν, ὥστε νὰ ἐξωλοθρεύσωμεν αὐτὴν ἐντελῶς τὸν λοιπὸν ἵνα θρυλῶμεν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Τὸ ἔγγραφον τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τῶν Ἀρχιεπισκόπων

1.) Ἔχει δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ καταργήσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφοῦ ἐν τῷ Συντάγματι (ἄρθρ. 2) ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ὁρίζεται ὡς τὸ ὄνομα τῆς Κύπρου, ὁρίσουσι καὶ οἱ Θεσπέσιοι Πατέρες ὅτι πρὸς ἀπαραβίαστον, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι τὸν Ἱερὸν Ἀποστολικὸν Κανόνα καὶ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν καὶ ἀφὲ ἑν τῷ Δ' πρόξενι τῆς Δ' Οἰκουμ. Συνόδου ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν προβαίνει ὑπὸ κατὰ τὸν βασιλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὸν κανόνα τῶν περὶ τῶν ἁγίων Πατέρων κανονιζομένων; (πρβλ. βιβλ. α' κεφ. β' διατ. ιβ' φοτ. κεφ. α' κεφ. β' κ.λ.π. κανόνα ἐκκλησιαστικὰ προγραμματικὰ τέσσαρα ἀκριβῶς κείμενα πρβλ. καὶ Πανδ. κεφ. 9. κ.λ.π. ὅτι οἱ ἴδιοι κανόνες ὑπερ τὸν βασιλικὸν νόμον ἰσχύουν.

2.) Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου μετὰ τὴν ἐκκλησίας, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ ὡς τοῦ ἀπαραιτήτου τίτλου τῆς [illegible] χίας ἤδη κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα Ἐδόκουν καὶ Πέτρος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἕνεκα τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου (Ἐδόκιος Ἐπιστ. β' Ἐπιφαν. καὶ αἱρέσεων ξγ' 21). Ὅπαρχον δὲ οἱ Οἰκουμ. Σύνοδοι ὁ μόνον ἀνιγνώρισαν τὸν τίτλον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἐν τιμητικοῖς ἀπέδοσαν καὶ εἰς τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην. Εἰς δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς ἐν Κρήτῃ Οἰκουμ. Συνόδου καὶ Πέτρος ὁ Λέων ὠνομάζετο Ἀρχιεπισκόπος.

3.) Ὅπερ δὲ μεγίστης προσοχῆς καὶ μεγίστου ἔργου. Εἶναι τοῦτο δυνατὸν οἱ Ἀποστολικαὶ Ἕδραι, οἷον ἡ Κόρινθος καὶ Πάτραι, καὶ αἱ Ἐπαρχιακαὶ Ἕδραι Ναυπλία, Τριπόλεως, Ἄρτης, καὶ εἰ τῆς ἑτέρας καὶ ὑποβιβασθῶσι καὶ ἐξισωθῶσι πρὸς τὰς λοιπὰς ἕδρας ἐπισκοπὰς τῆς Κρήτης, οἷον ἡ Ἐπιλοιπὴ φαινομενοφαρεσέων κ.λ.

4.) Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς εἰς τὰς Νεαρὰς αὐτοῦ ἀπεδίδου μεγάλας προνομίας εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους· εἰς δὲ τὴν ΧΙ αὐτοῦ Νεαρὰν De privilegiis Archiepiscopi Justinianae primae

διὰ τῶν ἐξῆς· «ὑποδείκνυται, ἐξ ἴσου ἐκείνῳ τοῦ Μητροπολίτου, καὶ ἐπίσης Archiepiscopalis fiat», ἀποδίδεται τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μείζονα τοῦ τοῦ Μητροπολίτου, ὅπερ καὶ νῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔχει. Ἐπομένως κατὰ τὸν πρωταρχικὸν ἐκείνων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸν ἀνωτέρω Μεταξύ, ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι μείζων τοῦ τοῦ Μητροπολίτου. Ἐκκλησιαστικῶς ἐπομένως δύνασθαι νὰ καταργηθῇ ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου ἢ ὁ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

5.) Ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐξίσου ἀπαραίτητος διάφορος βαθμοῦ τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας· καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἐπισκόπου δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἔχωμεν τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου καὶ Πατριάρχου, ὡς ἤδη ἐν τῷ γραπτῷ ἀπὸ κατωτέρου τινὸς βαθμοῦ δυνάμεθα ἀμέσως νὰ ἔχωμεν τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς τοῦ Στρατηγοῦ κ.τ.λ.

Ἐὰν δὲ καταργήσωμεν ἐκ διάμεσον τάξιν τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας τίτλον, καὶ ἀναγκασθῶμεν νὰ καταργήσωμεν καὶ πάντα τὰ διάμεσα βαθμοὺς ἐκ κατωτέρας ἱεραρχίας, οἷον τοὺς βαθμοὺς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, Διακόνου κτλ., τίτλους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ κοσμικὸν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐξ ὧν κανονίζεται ἡ δίκη ἑκάστου.

6.) Ἡ τάξις ἄρα τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σαφῶς κατεδείκνυται, ὅτι μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία τοῦ ἴσου τῶν πατρίων τηρεῖ ἐκείνην διοικητικὴν ἑνότητα πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ Χρυσοστόμων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

7.) Ἄλλα καὶ πρακτικώτερον συμπεράσματα ἐξαγάγωμεν.

Τί ἐστὶ ἀπὸ τοῦ τίτλου τούτου προκύπτουσα ὠφέλεια εἰς τὴν ἐθνικὴν πολιτείαν καὶ Ἐκκλησίαν; Ἡ ὠφέλεια ἐστὶν ἐκατονταέτων δραχμῶν, ἐκ τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν μισθῶν τῶν τριῶν Ἀρχιεπισκόπων. Τοῦτο δὲ ἐξισοῦται οἱ μισθοὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων πρὸς τοὺς τῶν Ἐπισκόπων.

Ἄλλα ἐὰν τόσον ὤμεθα, ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐν τῇ βαθεῖᾳ κατάργησιν ἐκείνων τῶν σεμνοτέρων τίτλων τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχίας

ἄνευ τῆς προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἐξυπηρετεῖ ταύτην, καὶ δεν ἀνατρέπει ἄρθρον τι ἐν τοῦ Ἱεροῦ κανονίου, ἐν τῇ Συνοδικῇ τόμῳ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ τῷ Συντάγματι περὶ τῶν θείων κανόνων ἀναφερόμενα.
Ὅπερ δὲ σπουδαιότατον ἔχει, ὅτι ἡ καταργήσις τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐλλάδος ἔχει συνέπειαν διὰ τοῦ ὑψίστου σπουδαιότητος ἐξυπηρετικοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ

8) Καταργουμένου τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ ἑλληνική Ἐκκλησία δεν εἶναι πλέον ὁμοταγής πρὸς τὰς λοιπὰς ἀναδήφους Ἐκκλησίας τῶν τε Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἑλλὴν δὲ Ἀρχιερεὺς τοιοῦτος ἐν ξένῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποκαλούμενος, ἐν οἱῳδήποτε τε αὐλῇ σχέσει, εἴτε ἐν συνεδριάσεσι συνοδικῶν γνωμοδοτικῶν εἴτε μετὰ ξένων ἱεραρχῶν συλλειτουργῶν, ὁ ἑλλὴν ἱεράρχης κατ' ἀναγκὴν δέχεται τὴν τελευταίαν πολὺ δεσμὸν τοῦ ἐπισκόπου, καθόσον ἡ ἑλλὰς διὰ τοῦ νέου τούτου νόμου ΒΧΔ' ὑποβιβάσασα τὴν ἑαυτῆς Ἐκκλησίαν εἰς πάντων τῶν τῆς ἰσοτίμων ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν.
Τότε δὲ μόνον ἡ Ἐκκλησία ἡ ἑλληνική ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸν τίτλον τοῦτον, ὅταν ἀπὸ κοινοῦ πᾶσαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι κατὰ ἰσονομικὸν πάντων τρόπον ἔνεκα ἐξυπηρετικῶν ἀφορμῶν καταργήσουν τὸν τίτλον τοῦτο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ.
Ἤδη διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ τίτλου τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν καλλιζηλίων (διότι ἡ Ἐκκλησία ἀναβαίνει ὑπὲρ ὅλα τὰ μόνον τὰ πρόσκαιρα τῆς χριστωνύμου αὐλῆς καὶ τὰ καλλιζήλια, καὶ κατ' αὐτά, ἢ ἀντιθέτως εἰπεῖν, κανονίζεται ἡ θεία ἐκείνη). Διὰ τῆς καταργήσεως ἐπομένως τοῦ τίτλου τούτου ζήμιον οὐ μόνον ὑποβιβάζεται ἡ τάξις ἡ μοῖρα τῆς πρώτης λοιπῆς Ἐκκλησίας ἰσαρίθμου ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀπὸ ζημίας εἰς ζημίαν διατρέχει τὸ

κίνδυνον νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Σχισματικὴ Κοινότης, ὁ ἀποφασίσας τίτλον ἀρχαιότατον, τεδιεσπισμένον ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, νὰ τὸν τοῦτον καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ τόμῳ καὶ εἰς τὴν Σύνταγμάτι ὁρίζεται ὅτι δεῖται διαφυλάξει ἀπαραβάτως.

2) Ἄλλως δὲ τί ἡ εἰς Τουρκίας Πολιτικὴ ἐξουσία νὰ διατηρήσῃ τὸν τοῦδε τοῦ τίτλου τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ νὰ μὴ ὑποβιβάσῃ πάντας εἰς τὸν κατώτατον βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου, μεριμνώσης τὴν ἐπιζήμιον πρόοδον τῶν φύσεων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Ὁ σεβασμὸς τῆς Τουρκικῆς Ἐξουσίας πρὸς τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοῦ ἐντίμου ὁ ὀφ ἡμῶν καταργήσῃ τὸν τίτλον δὲν ἀποδεικνύει τὸν σεβασμὸν τῶν Τούρκων πρὸς τὰ ἡμέτερα πάτρια, καὶ τὸν ἡμέτερον περιφρόνησιν πρὸς ταῦτα;

Ἡ τοῦτο πολιτικὴ σύνεσις ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐχάριστος πρὸς τὸν τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ὃν ὑποσχόμεθα ἐν ἀλλοῖς διαφυλάξομεν, σύαν δὲ; ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν παραδώσομεν εἰς τοὺς ἡμετέρους διαδόχους;

10) Παρατείνομεν πάντα τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐρωτῶμεν.
Διὰ δὲ βιβλιοκρισιῶν Συνόδων καὶ αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων προσκληθεῖσα προνομίαι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱεραὶ προνομίαι καὶ τίτλοι ἰσόρροποι δόξης καὶ εὐκλείας ἢ οὔ;
Ἐὰν ὦσι, τίνι δικαιώματι ἀπεγυμνώσαμεν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἱερῶν καὶ ἰσορρόπων αὐτῆς προνομίων; Μήπως καθ' ὅλον τὸ μακρὸν χρόνον τῆς δεσπόσης τῶν ἐθνῶν ἡ ἀρία μετὰ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐφάνη τόσον ἄζυγος εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν πολιτείαν, ὥστε μόνη ἡ πολιτεία ἰσοδύνη ἑαυτὴν ἐξωδίρασε εἰδικῶς καὶ ἐπιφέρα τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τραῦμα, ἀπομυνώσα τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀξίας καὶ δόξης;
Ἐρωτῶμεν. Ἡ Ἐκκλησία τῶν ἡμετέρων ἐθνῶν ἔχει ἀρία τοιοῦτον κοινάν, τοιαύτην διαφορὰν καὶ τοιαύτην περιφρονήσεις, ὥστε νὰ ἐξωδιδάσωμεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν ἡμετέρων αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας;